

Тогава (1866 г.) азъ живѣяхъ въ Пловещъ съ скромното занимание — *катранджилѣкъ* (имахъ кладенци на минераленъ катранъ) и ограниченъ въ прѣхраната на дребното си семейство. Тая постыжка, обаче, на турската власть съ мене, или по-добрѣ съ името ми, да дири и хваща всѣкой носящъ името хаджи Пандели, ми показа каква длъжностъ ми прѣдстои да изпълнѣя, длъжността на политически емигрантинъ, революционеръ; напустихъ всѣка друга работа, домътъ си, спокойствието си, прѣхраната си и се взехъ да я изпълнѣя и — до колкото можехъ изпълнихъ я¹⁾.

Като взехъ перото въ емигрантската си рѣка, която до тогава се упражняваше да пише вѣстникарски статии и дописки — печатани въ в. „Македония“ въ Цариградъ — и брошури — печатани въ Болградъ — по текущи народни работи и въпроси, най-първо написахъ едно дълго писмо на Метхадъ паша въ Русчукъ, да му благодарѣя, че неговата полиция ми отвори очитѣ, да видѣя себе си официално туренъ въ една висока за менъ сфера, която азъ ще се постарая да стигна като отговоря на задълженията ѝ. На слѣдующата година 1867, слѣдъ минуванието на българскитѣ бунтовнически чети отъ Румѣния, когато Метхадъ паша почна да бѣси изловенитѣ *комити*, пакъ му писахъ. Както първото, така и второто ми писмо — писани на български — били му прѣведени на турски отъ редакторитѣ прѣводачи на в. „Дунавъ“, Ив. Чорапчиевъ и Ст. Поповъ. Държахъ черновкитѣ имъ за да ги имамъ, но, за жалость, пропаднахъ и сега ги нѣмамъ, помня обаче, тѣхното съдържание и въ резюме мож да ги възпроизведѣя. Второто ми писмо отъ 1867 г. бѣше сериозно политическо. Апелирахъ на ония реформаторски принципи, които, наложени отъ времето, той е дошелъ да осъществява въ България и които не приематъ, не позволяватъ никакво наказание, нежели и смъртно, върху хората, които искатъ именно прилаганието на тия принципи. „Вмѣсто да прикачате бунтовницитѣ на въжето, прикачете сабя на кръста имъ; вмѣсто да туряте томруци на краката имъ, турете пушката на рамото имъ, и тѣ ще бждатъ все тѣй добри бранители на общото отечество,“ буквално му казвахъ въ писмото си и му давахъ прѣсний примѣръ на туку що обявения

¹⁾ Видѣть „Минжлото“ Ст. Заимовъ, отъ год. 1895, стр. 102—114 и в. „Прогресъ“ отъ 1896, брой 31, стр. 231—233.